

कैलारी गाउँपालिकाका उपाध्यक्ष ज्यूबाट प्रस्तुत २०८१/०८२ को बजेट तथा कार्यक्रम
यस गरिमामय सभा अध्यक्षज्यू तथा सभाका सदस्यज्यूहरु,

१. सर्वप्रथम आजको यस गरिमामय सभामा नेपालको प्रजातान्त्रिक, लोकतान्त्रिक/गणतान्त्रिक एंवम अन्य सामाजिक आन्दोलनहरुमा आफ्नो अमुल्य जीवनको आहुती गर्ने श्रद्धेय ज्ञात अज्ञात अमर शहिदहरु प्रति हार्दिक श्रद्धान्जली एवं श्रद्धासुमन अपर्ण गर्न चाहन्छु ।

२. कैलारी गाउँपालिकाका विकासका आयाम तथा गाउँपालिकामा उपलब्ध हुने श्रोत साधनको अनुमानका साथै गाउँपालिकाका अध्यक्षज्यूबाट यस सम्मानीत सभामा प्रस्तुत गरिएको नीति तथा कार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्ने गरी बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिएको अनुरोध गर्दछु ।

३. कैलारी गाउँपालिकाको बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गर्दा गाउँपालिकाका सम्भावना अवसर तथा चुनौतीहरुको विश्लेषण गरी समग्र कैलारी गाउँपालिकाको दिगो विकास, रोजगारी अभिवृद्धि तथा सामाजिक रूपान्तरणका कार्यक्रमहरुलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्ने गरी प्राप्त बजेट सिलिङ्ग र आन्तरीक आयको आँकलनका आधारमा बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गरिएको व्यहोरा यस सभामा अनुरोध गर्दछु ।

४. कैलारी गाउँपालिकाको आ.व. २०८१/०८२ को बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गर्दा कैलारी गाउँपालिकामा आ.व. २०८०/२०८१ का लागि बजेट सिलिङ्ग तथा यर्थाथमा प्राप्त बजेट तथा कार्यक्रमलाई समेत अध्ययन गरी सोका आधारमा बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिएको समेत जानकारी गराउन चाहन्छु ।

५. कैलारी गाउँपालिका प्रादेशिक राजधानी धनगढी तथा छिमेकी राष्ट्रसँग सीमाना जोडिएको यस गाउँपालिकामा आर्थिक, भौतिक, सामाजिक, प्राकृतिक तथा मानवीय विकासका अनन्त सम्भावना रहेका छन् । बसन्ता अन्तराष्ट्रिय जैविक मार्ग, कोइलही लगायतका प्रसस्त ताल तलैया, कृषि योग्य उर्वर भूमि र सामाजिक तथा जैविक विविधता सहितको विशिष्ठ पहिचान भएता पनि, सिचाई सुविधाको कमी, मल तथा वित्त विजनको सहज रूपमा उपलब्ध नहुनु, भूमिहिनको उचित व्यवस्थापन जस्ता प्रमुख सवालहरु रहेको यस गाउँपालिकाको बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा यस्ता सवालहरुको सम्बोधन गर्ने गरी बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिएको सहर्ष जानकारी गराउन चाहन्छु ।

६. लोकतन्त्रको आधारभूत र वलियो संरचना मानिने, स्थानीय तहले जनकेन्द्रित विकास प्रकृयालाई संस्थागत गर्ने यस गाउँपालिकाबाट आवश्यक नीति तथा विधिहरुको निमार्ण, कार्यक्रम तथा बजेटको तर्जुमा तथा कार्यान्वयन, विभिन्न निकायहरुसँगको समन्वय तथा सहकार्यमा विकास क्रियाकलापहरु संचालन गरिएको यस सम्मानीत सभामा अवगत गराउन चाहन्छु । यद्यपि आवश्यक पूर्वाधार तथा मानवीय संसाधनको कमी, साथै आवश्यक ऐन, नियम, निर्देशिका, कार्यविधि, नीतिहरुको निमार्ण सगसगै निमार्ण भएका नीति नियमको कार्यान्वयन, उपलब्ध श्रोत र साधनको उच्चतम तथा न्याय सगत विनियोजन, जनपरिचालन, आयोजनाको छनौट/कार्यान्वयन/अनुगमन एवं मूल्यांकन, सामाजिक समावेशीकरणलाई संस्थागत, गरैसरकारी संघ संस्थाहरुको सहजिकरण र नियमन, संघीय तथा प्रादेशिक सरकारसँग अर्थपूर्ण साझेदारी, समन्वय र सहकार्य तथा वकालतका क्षेत्रमा साकारात्मक सहकार्यको थालनी भए पनि गाउँपालिकाका सबै क्षेत्र तथा वर्गका मागको सम्बोधन तथा निराकरणका लागि आवश्यक श्रोत साधनको उपलब्धता प्रयाप्त मात्रामा नहुँदा जनचाहना अनुरुप विकास कार्यहरु संचालन गर्न श्रोतको दिगो व्यवस्थापन गर्न आवश्यक नीति तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गर्नु पर्ने यर्थाथ यस सभामा अनुरोध गर्दै कैलारी गाउँपालिकाको यस सम्मानीत सभा अधिबेशनमा आर्थिक बर्ष २०८१/०८२ को बजेट, तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा हर्ष तथा गौरवान्वित भएको व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

प्रमुख प्रशासकीय अधिकारी
२०८१/०८२

आदरणीय सभाका सभा सदस्य ज्यूहरु ,

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा, ५५, ५६, ५७, ५८, ५९, ६०, ६१, ६२ तथा ६३ ले गरेको प्राबधान तथा स्थानीय तहको बार्षिक बजेट तथा योजना तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४, मा भएको प्राबधान अनुसार स्थानीय तहहरूले आफ्नो क्षेत्रभित्र राजश्वका क्षेत्रहरूको पहिचान, दायरा तथा दर निर्धारण गरी स्थानीय तहमा आम्दानीका श्रोतहरूको प्रक्षेपण गरी बजेट तर्जुमा गर्नु पर्ने व्यवस्था अनुरूप कैलारी गाउँपालिकामा समेत स्थानीय तहको राजश्व परामर्श समितिले सरोकारवालासँग विभिन्न चरणमा छलफल अन्तरक्रिया गरी गाउँपालिका भित्रका विकास निर्माणका कार्यहरूलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न तथा दिगो विकासका आयाम तथा क्षेत्रलाई संस्थागत गर्दै लैजान आगामी आर्थिक वर्षका लागि कैलारी गाउँपालिकाको राजश्वका दायरा, सिमा, दर निर्धारण गरी गाउँ सभामा पेश गर्नका लागि यो बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गएको छ।

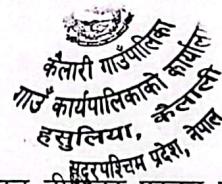
राजश्वको मौजूदा अवस्थाको विश्लेषण

कैलारी गाउँपालिकाको राजश्वको मौजुदा अवस्थाको विश्लेषण गर्दा, यस गाउँपालिकामा मुख्य आन्तरीक आयको श्रोतका रूपमा मालपोत (भुमी कर) रहेको छ । गाउँपालिकाको राजश्वको दिगो अभिवृद्धिका लागि राजश्व सुधार योजनाको निमार्ण भैसेकोमा सोको कार्यान्वयन प्रभावकारी रूपमा गर्नु पर्ने देखिन्छ । कैलारी गाउँपालिकाको आन्तरीक श्रोत व्यवस्थापनका प्रसस्त सम्भावना रहेता पनि स्थानीय राजश्व परामर्श समितिबाट निर्धारण गरेका राजश्वका नयाँ क्षेत्र, दायरा तथा दरहरुको आधारमा कर संकलन प्रक्रृया समेत प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन हुन नसकेको जानकारी समेत यस सम्मानित सभामा अनुरोध गर्न चाहन्छु । स्थानीय सरकारको अवधारणा अनुरुप गाउँपालिकामा विकासका गतिविधिहरूलाई प्रभावकारी रूपमा संचालन गर्नका लागि राजश्वका दिगो श्रोतहरुको पहिचान तथा परिचालन गरी आन्तरिक आय अभिवृद्धि गर्नु पर्ने करा समेत जानकारी गराउन चाहन्छु ।

कैलारी गाउँपालिकाको आन्तरीक आयको दिगो व्यवस्थापनका लागि गाउँपालिकाबाट ठेक्का व्यवस्थापन गरिएका क्षेत्रहरुबाट सँकलन गर्नु पर्ने बाँकी बक्योता रकमको असुलीका साथै सामुदायिक वन लागायतका क्षेत्रहरुसँगका प्रभावकारी समन्वयका लागि अधिकार सम्पन्न कार्यदलको निर्माण तथा परिचालन गर्नु पर्ने देखिन्छ । गाउँपालिकाको राजश्वको अभिवृद्धिका लागि गाउँपालिकाबाट बहाल विटौरी कर, बजार अनुगमन कार्यलाई प्रभावकारी रूपमा लागु गर्नुका साथै सामुदायिक वन तथा निजिक्षेत्रसँगको समन्वय तथा सहकार्यलाई कार्यमूलक बनाउनु पर्ने देखिन्छ । कैलारी गाउँपालिकाको आन्तरीक आम्दानीको अभिवृद्धिका लागि गरिएका केही प्रयासहरुका बारेमा समेत यस सम्मानीत सभामा जानकारी गराउन चाहन्छ ।

- कैलारी गाउँपालिकाले सामुदायिक वनको नियमन तथा सामुदायिक वनका कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाई सामुदायिक वनबाट प्राप्त हुने आयको निश्चित रकम गाउँपालिकामा जम्मा गर्नका लागि कैलारी गाउँपालिकाको वन जगल तथा वातावरण संरक्षण ऐन २०८० जारी तथा लागु गरेको ।
 - त्यसैरी कैलारी गाउँपालिकामा भएका ताल तलैयाहरुको संरक्षण सम्बर्द्धन तथा नियमन र तालतलैयालाई एकद्वार प्रणालीबाट संचालन गरी गाउँपालिकाको आन्तरीक आय अभिवृद्धिका लागि कैलारी गाउँपालिकामा रहेका तालतैयाको संरक्षण तथा प्रवर्द्धन सम्बन्धि कार्यविधि, २०८० जारी तथा लागु गरेको ।
 - कैलारी गाउँपालिकाको आन्तरीक आयको अभिवृद्धिका लागि कर नयाँ थप दायराहरुको पहिचान तथा करका दरहरु निर्धारण गरेको ।
 - कैलारी गाउँपालिकाको आन्तरीक आयको अभिवृद्धिका लागि असुल गर्नु पर्ने रकमको असुलीका लागि सम्बन्धित सरोकारवालासँग आवश्यक समन्वय तथा अन्तरक्रिया गरिएको ।
 - कैलारी गाउँपालिकाको आन्तरीक आयको अभिवृद्धि लागि सचेतना अभिवृद्धिका कार्यक्रम संचालन गरिएको ।

१०८५९१०९१०
प्रशासकीय आविष्कृति

सभा अध्यक्ष महोदय,

अब म यस सम्मानीत सभामा कैलारी गाउँपालिकाका कर नीतिहरु प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

राजश्व नीतिहरु :

स्थानीय तहको राजश्व परामर्श समितिले यस कैलारी गाउँपालिकाको राजश्व अभिवृद्धि तथा परिचालन गर्नका लागि करका दायरा तथा श्रोतहरुको थप पहिचान गरी गाउँपालिकामा थप राजश्वका श्रोतहरुलाई संस्थागत गर्दै राजश्व संकलन र परिचालनलाई व्यवस्थित एवम् प्रभावकारी बनाई दिगो संस्थागत विकासका गतिबिधिहरुलाई संचालन गर्न तपशिल बमोजिमका श्रोत अभिवृद्धि तथा राजश्व संकलनका नीतिहरु अँगिकार गरीएका छन् ।

- मालपोतका दर तथा दायरा निर्धारण गर्दा कृषि उत्पादन, उत्पादकत्व लागतका साथै उत्पादित वस्तुको बजार मूल्य आदीलाई आधार मानिएको ।
- आन्तरीक आयको अभिवृद्धिका लागि करका दर तथा दायराहरुमा समयानुकूल पुर्नावलोकन गरिएको ।
- आन्तरीक आयको अभिवृद्धि तथा वित्तिय शुसासन कायम गर्नका लागि कायदलको गठन गर्नु पर्ने ।
- सवैभन्दा बढी राजश्व बुझाउनेलाई सभामा सम्मानीत गरिने नीतिको अवलम्बन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकामा संघीय तथा प्रादेशिक सरकारवाट बजेट तथा कार्यक्रमको उपलब्धताका लागि आवश्यक पहल गरिनुका साथै समन्वयात्मक रूपमा संचालन गरिने नीतिको अवलम्बन गरिनेछ ।
- आन्तरीक आयको अभिवृद्धिका लागि कर सचेतना कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछन् ।
- आन्तरीक आयको अभिवृद्धिका लागि सरोकारवालाहरुविच अन्तर्रिक्तिया तथा छलफल कार्यक्रम संचालन गरिनेछन् ।
- समपुरक कोषका योजनाहरु संचालन गर्नका लागि गाउँपालिकामा समपुरक कोषको स्थापना गरिनेछ ।
- आन्तरीक आयको अभिवृद्धिका लागि गाउँपालिकाले सामुदायिक वन, उपभोक्ता तथा स्थानीय नागरीक समाजसँगको समन्वयमा ताल तलैयाहरुको आयलाई गाउँपालिकाको स्वामित्वमा ल्याईनेछ ।
- कैलारी गाउँपालिकाको आन्तरीक आयको अभिवृद्धिका साथै आन्तरीक आयका दायराहरुको पहिचान गर्नका लागि गाउँपालिकाको श्रोत नक्सांकन गर्नुका साथै तालहरुको ठेक्का व्यवस्थापन प्रकृयालाई व्यवस्थित तथा बैज्ञानिक बनाउनका लागि तालहरुको EIA गरिनेछ ।
- कैलारी गाउँपालिकाको आन्तरीक आयको अभिवृद्धिका साथै गत विगतमा ठेक्का व्यवस्थापन गरिएका तालतलैया लगायत अन्य आन्तरीक आयको संकलन, श्रोतको पहिचान तथा प्रवर्द्धनका लागि राजश्व सुधार कार्य योजनाको कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- बजेट कार्यान्वयन तथा खर्च व्यवस्थापनलाई पारदर्श बनाउनका लागि शुन्य सहनशिलताको नीति अँगिकार गरिनेछ ।

करका आधारहरु

कैलारी गाउँपालिकाको स्थानीय राजश्व परामर्श समितिले राजश्वका श्रोत, दायरा तथा दरको निर्धारण गर्दा तपशिल बमोजिमका आधारहरु लिईएको छ ।

- स्थानीय सरकार संचालन ऐनमा भएको व्यवस्था
- मालपोत कार्यालयको मालपोतका दर
- नजिकका छिमेकी स्थानीय तहहरुले राजश्व संकलन गर्न निर्धारण गरेका करका दायरा, क्षेत्रहरु
- स्थानीय बाँसिन्दाहरुको राजश्व बुझाउन सक्ने क्षमता
- कृषि भुमिको उत्पादकत्व तथा व्यापार व्यवसायको अवस्था
- सवारी साधन तथा कृषि औजारको उपलब्धता
- सरकारी तथा सार्वजनिक सम्पत्तिको उपलब्धता
- सरोकारवालाहरुसँगको छलफल अन्तर्रिक्तिया
- गाउँपालिकाको विकास प्रकृया तथा विकासमा अनुदान तथा साझेदारी
- गत विगतमा संकलन भएको आन्तरीक आयको अवस्था

*E-7
10/10/190*
प्रभारी प्रशासनिक अधिकृत

- व्यापार व्यवसाय तथा शहरीकरणको अवस्था
- विकासका आयाम तथा वित्तिय व्यवस्थापनको अवस्था
- गाउँपालिकामा स्थापना भएको उच्चोग तथा कलकारखानाको अवस्था
- भविष्यमा संचालन/स्थापना हुन सक्ने व्यापार व्यवसायको ओँकलन
- गतविगतको कारको दर तथा दायराको तुलनात्मक विशेषज्ञ
- विभिन्न निकाय तथा सरोकारवालाहरूसँग गरिएको अन्तरक्रिया छलफल
- कैलारी गाउँपालिकामा भएका श्रोत तथा साधन र सोको परिचालनको अवस्था

सभाका सभा अध्यक्ष महोदय,

अब म यस सम्मानित सभामा आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को अनुमानित आय पेश गर्दछु।

आय तर्फ :

आय तर्फ :

१. संघीय सरकारबाट :

• सामानिकरण अनुदानमा	रु. १३,८२,००,०००/-
• राजश्व बाँडफाँडमा	रु. १३,०६,००,०००/-
• सर्वत कार्यक्रम	रु. ३८,६४,०८,०००/-
जम्मा	रु. ६५,५२,०८,०००/-

२. प्रदेश सरकारबाट :

• सामानिकरण अनुदानमा	रु. १,२९,६०,०००/-
• राजश्व बाँडफाँडमा	रु. ४५,०७,०००/-
• समपुरक अनुदान	रु. ९२,००,०००/-
• विशेष अनुदान	रु. ३०,००,०००/-
जम्मा	रु. २,९६,६७,०००/-

३. गाउँपालिका आन्तरीक आय :

• आन्तरीक आय रु.	रु. २,०६,५०,०००/-
• आन्तरीक श्रोत अ.त्या	रु. ५०,००,०००/-
जम्मा	रु. २,५६,५०,०००/-
गैर सरकारी संघ संस्थाको कार्यक्रम	रु. ६,१५,८७,०००/-
कुल जरमा आय	रु. ७७,२१,९२,०००/-

सभाका सभा अध्यक्ष ज्यू

अब म यस सम्मानित सभामा श्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले उपलब्ध गराएको बजेट सीमा तथा अध्यक्षज्यूको नीति तथा कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्ने गरी बिषयगत समितिमा भएको छलफलका तथा सुझावका साथै बजेट तथा योजना तर्जुमा समितिको बैठमा आवश्यक संसोधन परिमार्जन गाउँकार्यपालिकामा भएको निर्णयका आधारमा आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ का लागि क्षेत्रगत रूपमा विनियोजन गरिएको बजेट तथा कार्यक्रम यस सभामा समक्ष पेश गर्दछु।

विनियोजनतर्फ

१. कार्यालय संचालन/प्रशासनिक (चालु)	रु. ९,३७,२१,०००/-
२. समपुरक कोष	रु. ६,००,००,०००/-
३. भुक्तानी बाँकी	रु. ५०,००,०००/-
४. भूमी व्यवस्थापन (भूमी आयोग)	रु. ३०,००,०००/-
५. विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन (DPR)	रु. २०,००,०००/-
६. अध्यक्ष कप रनिङ्ग प्रतियोगिता/खेलकुद कार्यक्रम	रु. ३२,००,०००/-
७. स्वास्थ्य विमाका लागि आर्थिक सहयोग	रु. ७,००,०००/-

*६.७
प्रमुख प्रशासनिक आधिकृत*

८. विद्युतीय सुशासन तथा सुचना प्रविधि कार्यक्रम	रु. ७००,०००/-
९. अध्यक्ष रोजगार कार्यक्रम	रु. १५,००,०००/-
१०. उपाध्यक्ष समावेशी कार्यक्रम	रु. १५,००,०००/-
११. <u>वडागत बजेट सिलिंग: पूर्वाधार विकास,</u> लक्षित वर्ग प्रशासनिक वडाको (खाजा, इन्धन, पत्रपत्रिका)	रु. ६,१६,५०,०००/-
११.१ वडा नं. १ को	रु. ६८,५०,०००/-
११.२ वडा नं. २ को	रु. ६८,५०,०००/-
११.३ वडा नं. ३ को	रु. ६८,५०,०००/-
११.४ वडा नं. ४ को	रु. ६८,५०,०००/-
११.५ वडा नं. ५ को	रु. ६८,५०,०००/-
११.६ वडा नं. ६ को	रु. ६८,५०,०००/-
११.७ वडा नं. ७ को	रु. ६८,५०,०००/-
११.८ वडा नं. ८ को	रु. ६८,५०,०००/-
११.९ वडा नं. ९ को	रु. ६८,५०,०००/-
१२. आर्थिक विकास समिति	रु. १,००,००,०००/-
१२.१. कृषि विकास कार्यक्रम	रु. ६०,००,०००/-
१२.२. पशु सेवा कार्यक्रम	रु. ३०,००,०००/-
१२.३. प्रधानमन्त्री स्वरोजगार कार्यक्रम	रु. ६,००,०००/-
१२.४. लघु उद्यम विकास	रु. ४,००,०००/-
१३. सामाजिक विकास समिति	रु. ४,००,००,०००/-
१३.१. शिक्षा (शैक्षिक विकास)	रु. २,२०,००,०००/-
१३.२. स्वास्थ्य	रु. १,०८,००,०००/-
१३.३. महिला बालबालिका	रु. २५,००,०००/-
१३.४. खानेपानी तथा सरसफाई	रु. २५,००,०००/-
१३.५. आयुर्वेद तथा वैकल्पिक चिकित्सा	रु. १५,००,०००/-
१३.६. सामाजिक विकास समितिका विविध	रु. ७,००,०००/-
१४. बनवातावरण तथा विपद व्यवस्थापन	रु. ५२,००,०००/-
१४.१. विपद व्यवस्थापन कोष	रु. ४०,००,०००/-
१४.२. वृक्षारोपण कार्यक्रम	रु. ४,७०,०००/-
१४.३. गोज रिडर प्रोत्साहन	रु. ३०,०००/-
१४.४. विपद व्यवस्थापन समिति क्षमता विकास	रु. २,००,०००/-
१४.५. अन्तर्रकिया तथा समन्वय कार्यक्रम	रु. ३,००,०००/-
१४.६. डिपिआरपी अध्यावधिक	रु. १,००,०००/-
१४.७. विपद व्यवस्थापन सचेतना कार्यक्रम	रु. १,००,०००/-
१५. पूर्वाधार विकासमा	रु. १,५०,००,०००/-
१६. सुशासन तथा सँस्थागत विकास समिति	रु. ७,००,०००/-
१७. न्यायिक समिति	रु. ७,००,०००/-
१८. विद्येयक समिति	रु. १,००,०००/-
१९. दलित लक्षित कार्यक्रम	रु. ५,००,०००/-
२०. भैपरी खर्च	रु. ३६,४६,०००/-
२१. लोहरपुर भजहर कप	रु. १,००,०००/-
२२. सर्षत कार्यक्रम	रु. ३८,६४,०००/-
२३. समपुरक अनुदान (प्रदेश)	रु. ९२,००,०००/-
२४. विशेष अनुदान (प्रदेश)	रु. ३०,००,०००/-
गैर सरकारी संघ संस्थाको कार्यक्रम	रु. ६,१५,८७,०००/-
गाउँपालिकाको कुल विनियोजन	रु. ७७,२९,९२,०००/-

१०६९१०३१७
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

निष्कर्ष तथा सुझावहरू:

नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ तथा स्थानीय तहको बजेट तथा योजना तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४ (परिमार्जित) मा भएको प्रावधान अनुसार स्थानीय तहहरूले आफ्नो क्षेत्र भित्रको राजशक्ति श्रोतहरूको पहिचान, करका दायरा तथा दर निर्धारण गरी गाउँ सभामा पेश गर्नु पर्ने व्यवस्था अनुसार यस गरिमामय सभामा नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार तथा स्थानीय राजशक्ति समितिले प्रक्षेपण गरेको आय तथा श्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले निर्धारण गरेको बजेट सीमाका आधारमा योजना तर्जुमा प्रकृयाका सात वटै चरणका प्रकृयाहरूलाई पालना गर्दै आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ का लागि बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरि पेश गरिएकोछ। गाउँपालिकाको बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा विभिन्न सरोकारवालाहरूसँगको छलफल अन्तरक्रियाका साथै विज्ञहरूसंग समन्वय र स्थानीय राजशक्ति परामर्श समितिको बैठकमा भएको छलफल तथा यर्थाथका आधारमा तयार गर्ने प्रयास गरिएकोमा गाउँपालिकाको आन्तरीक आयको अभिवृद्धिका साथै प्राप्त श्रोत साधनहरूको न्यायोचित प्रयोग तथा वितरण लागि यस सम्मानीत सभामा तपशिल बमोजिमका सुझाव तथा निष्कर्ष समेत पेश गर्न चाहन्छ।

- आर्थिक अनुशासनको परिपालना तथा आर्थिक मित्तव्ययितालाई प्रभावकारी रूपमा लागु गर्नु पर्ने।
- आन्तरीक आयको अभिवृद्धिका लागि गाउँपालिकाको राजशक्ति शाखालाई प्रभावकारी बनाई जनशक्तिको व्यवस्थापन गर्नु पर्ने।
- आम जनसमुदायको हितलाई सर्वोपरि राखी मालपोत कार्यालयले निर्धारण गरेको दररेट तथा गाउँपालिकाको बस्तु स्थितीका आधारमा करका दर निर्धारण गरिनु पर्ने।
- गाउँपालिकाको क्षेत्र भित्र भएका सार्वजनिक तथा ऐलानी/पर्ती जग्गाको लगत संकलन गरी सोलाई समेत करको दायरामा ल्याउन बहाल बिटौरी करलाई प्रभावकारी रूपमा लागु गर्नु पर्ने।
- गाउँपालिकाकाले निर्धारण गरेका कर श्रोत, दायरा, दरलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न लागि कार्यदलको गठन तथा परिचालन गर्नु पर्ने।
- आन्तरीक आयको अभिवृद्धिका लागि करका नयाँ श्रोत तथा दायराहरूको पहिचान गरी आन्तरीक आयको अभिवृद्धिमा कैलारी बाँसीको अपन्त्व शृजनाका कार्यक्रमहरू संचालन गर्नु पर्ने।
- स्थानीय सरोकारवालाहरूका लागि कर सचेतना तथा कर शिक्षाका कार्यक्रमहरू संचालन गर्नु पर्ने।
- वित्तिय जोखीम न्यूनीकरण तथा सुशासन प्रवर्द्धनका कार्यक्रमहरूलाई संस्थागत गर्दै लैजानु पर्ने।
- गाउँपालिकाबाट संचालन गरीने कार्यक्रमहरू सामाजिक न्यायका आधारमा संचालन गर्नु पर्ने।
- गाउँपालिकाको आन्तरीक आय अभिवृद्धिका लागि वार्षिक कार्य योजनाको निर्माण तथा कार्यान्वयन/पुनर्नवलोकन गर्नु पर्ने।
- राजशक्ति सुधार योजनाले परिलक्षित गरेका वित्तिय अनुशासनका औजारको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नु पर्ने।
- जनमैत्री तथा जनमुखी सेवा प्रवाहका लागि समिक्षा, सुनुवाई तथा सार्वजनिक जवाफदेहीताका लागि शुसासनका औजारका साथै आम्दानी तथा खर्चको मध्यावधिक मूल्यांकन गर्नु पर्ने।
- बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गर्दा समानुपातिक, समावेशीता तथा सामाजिक न्यायका आधारमा गर्नु पर्ने।
- बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गर्दा नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त बजेट सिलिङ्ग तथा निकाशा हुने बजेट रकमको विश्लेषण गर्नु पर्ने।
- वित्तिय साक्षरताका साथै सार्वजनिक खर्चमा मित्तव्ययीताका कार्यक्रम संचालन गर्नु पर्ने।
- लागतमा साझेदारी तथा दोहरोपनाको न्यूनीकरणका लागि विकास साझेदारसँग योजना तर्जुमा तथा बजेट तथा कार्यान्वयन गर्नु पर्ने।
- गाउँपालिकाबाट कार्यान्वयन हुने कार्यक्रमहरूको दिगो तथा प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि लाभग्राही लगायतका अन्य सरोकारवालाहरूसँगको छलफल तथा अन्तरक्रियालाई संस्थागत गर्नु पर्ने।
- संघीय सरकारबाट प्राप्त बजेट सिलिङ्ग अनुसारको बजेट निकाशा नहुने हुदाँ सोको व्यवस्थापनका लागि आवश्यक नीतिगत व्यवस्था गर्नु पर्ने।

*K. J.
20/09/2019
प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत*

सभाका सभा अध्यक्ष महोदय,

कैलारी गाउँपालिकाको आर्थिक, सामाजिक, भौतिक पूर्वाधार, वन वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन, समावेशीताका साथै सुशासन तथा संस्थागत विकासका कार्यहरूलाई प्रभावकारी तथा दिगो रूपमा कार्यान्वयन गर्नका लागि वित्तिय श्रोतहरूको दिगो पहिचान तथा परिचालन गर्नुका साथै गाउँपालिकाका कार्यहरूलाई बढी भन्दा बढी जनमुखी तथा जनमैत्री बनाउनका लागि वित्तिय जोखीम न्यूनीकरण तथा सुशासन प्रवर्द्धनका कार्यलाई संस्थागत गर्दै लैजानु पर्ने हुन्छ । गाउँपालिकाको आन्तरीक आय अभिवृद्धिका लागि राजश्व परामर्श समितिबाट सिफारिस गरिएका करका दायरा तथा दर अनुसारको कर संकलनका लागि प्रभावकारी सयन्त्रको निर्माण गर्नु पर्ने हुन्छ । गाउँपालिकाले दिगो विकासको अवधारणा अनुरूपका योजनाहरूको प्राथमिककरण गरी अत्यकालिन, मध्यकालिन तथा दिर्घकालिन योजनाहरूको छनौट गरी योजनाबद्ध रूपमा गाउँपालिका लक्ष्य, उद्देश्य तथा दृष्टिकोणलाई सहयोग गर्ने विकासका गतिबिधिहरू संचालन गर्नु पर्ने देखिन्छ । त्यसैगरी गाउँपालिकाको श्रोत तथा साधानबाट संचालन गर्न नसकिने ठूला योजनाहरूको कार्यान्वयनका लागि संघीय सरकार तथा प्रदेश सरकारसँग समन्वय तथा सहकार्यता गर्नु पर्ने देखिन्छ । साथै सामाजिक विकास तथा सामाजिक रूपान्तरणका कार्यकमहरू कार्यान्वयनका लागि विभिन्न गैर सरकारी संघ संस्थाहरूका साथै विकास साभेदारसँगको समन्वय, सहकार्यलाई अभ व्यवस्थित तथा नितिजा मूलक बनाई कार्यक्रम संचालन गर्नु पर्ने देखिन्छ ।

सभाका सभा अध्यक्ष महोदय, अन्त्यमा,

यो बजेट, तथा कार्यक्रम तर्जुमा प्रक्रियामा सक्रिय सहभागी भै योगदान पुर्याउने यस गाउँपालिकाका गाउँसभाका अध्यक्ष, सदस्यहरू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, स्थानीय राजश्व परामर्श समितिका सदस्य लगायत कर्मचारी मित्रहरू, तथा सरोकारवालाहरू प्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दै धन्यवाद दिन चाहन्छ । यस गरिमामय कार्यक्रममा उपस्थित गाउँसभाका सदस्य, पत्रकार बन्धु लगायत अन्य उपस्थित महानुभावमा हार्दिक कृतज्ञता तथा धन्यवाद व्यक्त गर्न चाहन्छ । गाउँपालिकाको समग्र विकास तथा रूपान्तरित कैलारीका लागि संघीय सरकार, प्रदेश सरकार, राजनितिक दल, विकास साभेदार तथा कैलारी गाउँपालिकाबाँसी जनसमुदायका साथै नागरीक अगुवाहरुबाट सदैव रचनात्मक सहयोग, सदभाव तथा पृष्ठपोषणको आशा र अपेक्षा गर्दै विदा हुन चाहन्छ ।

(भगवती कुमारी चौधरी)
उपाध्यक्ष
कैलारी गाउँपालिका

१०८९/०३/०१
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत